Fintables

Yatırım Fonları ve Yatırım Ortaklıkları Farkı nedir? Hangi ihtiyaçtan ortaya çıkmıştır

Kolektif yatırım kuruluşları, halktan topladıkları sermayeyi, gayrimenkul, kıymetli madenler, hisse senedi, tahvil-bono gibi varlıklara yatırarak portföyler oluşturur ve bu portföyleri yönetir. Bu kuruluşlar, kurumsal yatırımcılar olarak hizmet verir. Aralarındaki fark, topladıkları sermayeyi kimin ve hangi esaslar çerçevesinde yönettiği konusundaki farklı modellerden kaynaklanır. Şirket esasına dayanan model yatırım ortaklıklarını, sözleşme esasına dayanan model ise yatırım fonlarını oluşturur.

Kolektif Yatırım Kuruluşlarının İlkeleri

Kolektif yatırım kuruluşlarının temel ilkeleri ve özelliklerini dört başlık altında inceleyebiliriz:

Riskin Dağıtılması İlkesi

Bu ilke, bireylerin kendi başlarına sağlayamayacakları ölçüde riski dağıtmalarını mümkün kılar. Örneğin, 100 bin TL varlığınız olduğunu düşünelim. Bu parayı farklı sermaye piyasası araçlarına yatırabilirsiniz. Ancak tüm paranızı sadece bir veya iki şirkete yatırdığınızda, bu şirketlerin mali durumunun bozulması riski, 100 farklı şirkete yatırım yapma durumunda olduğundan çok daha yüksektir. Kolektif yatırım kuruluşları ise birçok kişiden topladıkları paralarla milyonlarca TL'lik portföyler oluşturabilir ve bu portföyleri farklı finansal varlıklara (para piyasası araçları, döviz, kıymetli madenler gibi) yönlendirerek riski dağıtır.

Profesyonel Yönetim

Sermaye piyasaları, belirli bir bilgi birikimi ve teknik bilgi gerektiren piyasalardır. Bireylerin bu piyasalardaki gelişmeleri düzenli olarak takip edip menkul kıymet fiyatlarına etkilerini tahmin etmeleri zordur. Yatırım ortaklıkları ve fonları ise, topladıkları yüksek miktardaki paralarla gerekli donanıma ve insan kaynağına sahiptir. Bu sayede piyasaları sürekli takip ederek gerekli alım-satım işlemlerini gerçekleştirirler.

Ortak Sermayenin Tasarruf Sahiplerinden Toplanması

Kolektif yatırım kuruluşları, küçük tasarruf sahiplerinin birikimlerini bir araya getirerek ortak bir portföy oluşturur. Bu toplu para, riskin dağıtılması ve profesyonel yönetim ilkelerine uygun şekilde yönetilir. Bu sayede küçük yatırımcılar da geniş bir portföyden faydalanabilir.

Mal Varlığının Korunması

Kolektif yatırım kuruluşlarının portföyündeki menkul kıymetler, kurucu ve fon yöneticisinin malvarlığından ayrı tutulmak zorundadır. Portföye dahil varlıklar, kurucu ve yöneticinin hesaplarından ayrı bir yerde, portföy saklama şirketlerinde saklanır. Ayrıca, kurucu veya yöneticinin iflas etmesi durumunda, bu kişilerin alacaklıları portföye dahil varlıklara ulaşamaz. Bu durum, özellikle yatırım fonları için büyük bir risk oluşturur. Zira yatırım fonları tüzel kişiliği olmadığından, fon varlıklarının korunması gerekir. 6362 sayılı SPK kanununda, fon malvarlığının rehnedilemeyeceği, haczedilemeyeceği ve üçüncü kişilere teminat gösterilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Yatırımcı Kategorileri

Yatırımcılar, bireysel-kurumsal, nitelikli-nitelikli olmayan şeklinde çeşitli kategorilere ayrılabilir. Bu tür ayrımlar, yatırımcıların farklı şekillerde korunma ihtiyacından doğmuştur. Sermaye Piyasası Kanunu'na göre, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), yatırım kuruluşlarının yatırım hizmet ve faaliyetlerinin icrası sırasında yatırımcılara sağlanacak korumanın belirlenmesi ve farklılaştırılabilmesi için yatırımcıları sınıflandırma yetkisine sahiptir.

Bireysel Yatırımcılar

Bireysel yatırımcılar, kendi risk ve getiri tercihleri doğrultusunda tasarrufları ile sermaye piyasası aracı satın alan gerçek veya tüzel kişilerdir. Yani, borsa ya da diğer finansal piyasalarda kendi birikimlerini değerlendirerek yatırım yapan kişilerdir.

Kurumsal Yatırımcılar

Kurumsal yatırımcılar, sermaye piyasasında yatırım yapmak amacıyla diğer tasarruf sahiplerinden topladıkları fonları sermaye piyasası araçlarına yatırarak, elde ettikleri getiriyi fon topladıkları bireysel tasarruf sahiplerine dağıtan kurumlardır. Bu kurumlar, genellikle büyük portföylere sahip olduklarından piyasalarda önemli bir rol oynarlar.

Nitelikli Yatırımcılar

Nitelikli yatırımcılar, en basit anlatımıyla, SPK düzenlemelerinde belirlenen kriterleri karşılayan veya bunun üzerinde yatırım büyüklüğüne sahip müşterilerdir. SPK'nın yatırım kuruluşlarına ilişkin düzenlemelerinde tanımlanan ve talebe dayalı olarak profesyonel kabul edilenler de dahil profesyonel müşteriler şeklinde tanımlanmıştır. Nitelikli yatırımcılar, kurumsal yatırımcılar ile portföy büyüklüğü belirli bir tutarın üzerinde olan bireysel yatırımcıları kapsayan özel bir kategoridir.

Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum, istatistiki şekil ve bilgiler hazırlandığı tarih itibari ile mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Sunulan bilgilerin doğruluğu ve bunların yatırım kararlarına uygunluğu tarafımızca garanti edilmemektedir. Bu bilgiler belli bir getirinin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir. Alım satım kararını destekleyebilecek yeterli bilgiler burada bulunmayabilir. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu nedenle bu sayfalarda yer alan bilgilerdeki hatalardan, eksikliklerden ya da bu bilgilere dayanılarak yapılan işlemlerden, yorum ve bilgilerin kullanılmasından doğacak her türlü maddi/manevi zararlardan ve her ne şekilde olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan dolayı Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. ile bağlı kuruluşları, çalışanları, yöneticileri ve ortakları sorumlu tutulamaz. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir.